

ივერიის

გაზეთის დასავლელი და კერძო განცხადებების განყოფილება დასავლეთის ქუჩაზე, სახლი № 9, მ. ნიდეგელის საცხოვროს, გ. ლიხტინის პრესბიტერი, ცენტრალურსა და გრენოვსკის ქუჩების მახლობლად. ფასი განცხადებისა: ჩვეულებრივი სტრიქონი რვა კაპ.

1877—1887 წელიწადი

საპოლიტიკო და სალიტერატურა გაზეთი

1877—1887 წელიწადი

ქართული თეატრი

კვირა, 15 მარტი

ბნ ადინაშვილის ქართული სიბრძნის განმარტავს ჩვეულ სიმღერებს

კონსერტს

კონსერტო სამის განყოფილებაში იქნება შედგარი. პირველსა და მეორე სიმღერებში ექვს-ექვს სიმღერას იტყვის სიბრძნის, ხოლო მეორეში — ძვირისა.

ადგილების ფასი ჩვეულებრივია. დასაწყისი 8 საათზე

ტელისი, 12 მარტი

არა ერთხელ გვითქვამს ჩვენ, რომ ავსტრია ისტორიის ვითარებათა გამო ორ-წუთად-მეორე ხანად გამოვიდეთ 1866 წელს გერმანიისადმი, სხვა ამ წლებში იგი თითქმის მარტო უკარგავდა, მან, მეტი ვაზ არ იყო, ხელი დაიხანა გერმანიამ ბატონობაზე, გამოიკვანა პრუსიის უძლიერესი მეტოქეობის და პირი ადამიანებისათვის იბრუნა. გუფი კი, რასაკვირველია, ეს თავისი მარცხი ხვანდად დარდად შეიხანა. მომხრე დასავლეთს, მაგრამ არც ადამიანებისათვის დახვდა უკეთესი. აქ პირის-პირ შეხვდა მის რუსეთს, რომლის მეტოქეობაც ავსტრიისათვის თითქმის იმდენადვე უძლიერესია, რამდენადვე ცხადანდელი გერმანიის, თუ

ფალეგონი

კიდევ კვირისი უმარტოობაზე (წერილი რედაქციის მიერ) (დასასრული*)

თეთრი მსჯელობა სულიერი და ზნეობითი ძალა ხალხის, საზოგადოებისა. ცოტად თუ ბევრად ეს ძალა ყველას აქვს მინიჭებული; მაგრამ როგორც ყველა სულიერს და ზნეობითს ძალას, ისე თეთრი-მსჯელობასაც ვახანა და განვითარება უნდა. ლიტერატურულს სფეროში ეს ძალა მაშინ აღორძინდება ხოლმე, როცა ინტელიგენცია საფუძვლიანად ითვისებს თავისი ხალხის ლიტერატურას, განიხილავს საფუძვლს. ამას ზედ დიდ დაუტყდომ მთლად ხალხის ცხოვრების ცოდნაც, ჩვენს ინტელიგენციას კი ერთი ავლია და მეორეცა. თუ ესლა ჩვენ გვაქვს თითო-ორი-ორი თეთრი-მსჯელობა და თეთრი-მთავრე მწერალი, ამის მიზეზი მართა ბუნებითი ნიჭი თეთრი-მსჯელობისა როდია, — არა, აქ დიდი ნაწილი უძველეს ხალხის ლიტერატურისა და ცხოვრების ცოდნას; თეთრი-მსჯელობა

* ი. ივერია № 52

უფრო მეტი არა, იმიტომ რომ რუსეთი ადამიანსავე უნდა თავის დედინ ხელს არ აიღებს თავ-გამოუშებლად. რუსეთს ეს თავის ისტორიის დანიშნულებად მიანიჩა. ამ გვარმა დროთა-ვითარებისაგან წარმოადგარმა მდგომარეობამ ავსტრიის ძალა-უნებურად დამოკიდებული განხად ერთის მხრით გერმანიისაზე და მეორის მხრით რუსეთზე. ასე რომ ვერც ადამიანსავე თისაყენ გაიწევს, თუ გერმანიამ ხელი არ შეუწყოს, ვერც დასავლეთისაყენ, თუ რუსეთს მხარი არ მისცა. ამიტომაც 1866 წლიდან დღემდე ავსტრია ამ ორთა ძლიერებას სანდელყოფითა შორის ჰქონდა კაცს და თავისი საყუარის, სხვაზე და მოუკიდებელის პოლიტიკისათვის ხელი ვერ ჩაუყვანია. ამ ძალა-უნებურად მდგომარეობას ავსტრიისას ის მიჰყვება, რომ ხან გარე-მოება ვეროპიის პოლიტიკისა და-უწყებს და ვერც ამითავე უფლებს ძველს ტერიტორიის დასავლეთისას მოჰკვრივს ხოლმე ავსტრიისას, ხან ადამიანსავე თისაყენ აჩენდის სანატრელზე და ხვდრდეს აუშინდის. ეგ იმაზეა ხომალდ დამოკიდებული თუ, — არა დრის, ვის, როგორ უკინის პოლიტიკის ბედი.

მინამ გერმანიის მკარგედესვითი შეურეველი ივანთა ყველას, ავსტრიის თავისი პოლიტიკისა ნდლო-სიით გამოამბული ჰქონდა გერმანიის პოლიტიკისაზე და ის ვრდელ-ში შეხანული ხვანჯი ძველის მარცხისა მიმით სულ განახლებული იყო. თვითონ ბავარიის კაროლის უე-

ბა მხოლოდ უზღოვი და ხელ-უხლებელი ძალა და თავის იჩენს ხოლმე მინამ, როცა ასპარეზი ვახანდება; ამ ასპარეზს მხადებს სწავლა-განათლება, განვითარება. მეტადე კრიტიკულ მსჯელობისათვის განვითარებული გონება დიდდ საჭიროა. ჩვენი ინტელიგენცია კი სულ სხვა გვარს განათლებას იჩენს: „ჩვენი სწავლული, განათლებული“, ამბობს მეთაურის წერილებს ავტორი, დარჩინის თორიას ზედ-მიწვენი გაკლანდენებ; ჰველის ესტეტიკას, ლესინგისა და ტენის ფილოსოფიას ხელთაყენებისას ხელთაყენებისათვის დაგვიშლიან... (ნეტავი ვინ? რომდენ?) ერთს პაწია ლექსს კი ჩვენის რომდენსავე პოეტისას ვერ გაუძღვებან როგორცა ჩოგია“.

სამქედ ი ამაშია — რა არის მიზეზი, რომ ჩვენი ინტელიგენცია ქართულს „პაწია ლექსსა ცერ გაუძღვებან, როგორცა ჩოგია“? ვერ გაუძღვებან იმიტომ, რომ მშობლიურის პოეზიისა არა იცის-რა და ეს „პაწია ლექსი“ მისთვის ახალი ხილია. ასე ვასწავლეთ, სწორად ჩვენი ინტელიგენცია ვერც კი მოახერხებს სერიანად „პაწია ლექსის“ წაკითხვას. ჩვენის პოეზიის შესწავლას ხომ ვინ-ღა სჩივის, — რადენი ინტელიგენცია ჩვენს,

ცარმა სიკვდილმაც-კი, რომელსაც არ შეეძლო არ იეშაღა ძველი ტიპი-ვითი ავსტრიისათვის, ვერ გაეშე-დვინა ავსტრიის ხმა ამოეფო. თუ-ცა მეტის-მეტე მიზნობანი სამქედ იყო ძველის ანგარიშების გასაშუქნება-ვად გერმანიისი, ესეთი ხმა ამო-უდებლობა სიფრთხილეს ავსტრიისას უნდა მიეწეროს და არა იმას, რომ ავსტრიის სამუდამოდ გული-დამ ამოღებული აქვს წყურვილი გერმანიისი უწინდელდერ ფენის მე-დგმისა. ჰასსბურგების იმპერატორ-რები არას დროს არ დაიფრეებენ, რომ ერთს დროს გერმანიის იმპერატორები იყვნენ და იმავე დროს ავსტრიის პირველი ხმა ჰქონდა გერმანიისი.

ესლა დრო შეიცვალა. ამ უკანასკნელ დროში აღმოჩნდა, რომ გერმანიის დღეს მარტო არა აქვს დარჩენილი ვეროპიის პოლიტიკის ბურთი და იმედანი. ყველა ჰქნე-დავს, რომ დადეს გერმანიის ცალკის მხრით საფრანგეთის ძლიერებას ასუსტებს და მეორეს მხრით რუსეთისა და ამით გერმანიის ბატონობასა და უძლიერეობას ვეროპიაში ძირი ეწყვეს. ამას კარგად ჰქნედავს ავსტრიისაც, რომელმაც თავისი მეტარის ხმა რუსეთის მიმართ ეხვდა უფრო ტიპილს გე-ლიობაზედ შესცვალა. თუ გავითვალ-ვათ, ავსტრია თითქო მო-ზადანებოდა და ჰქნედავს რუსეთს ბოლოდარბის სამქედ და რუსეთის სურვილის აღსრულებას მხარი მისცეს, რის იმედით? იმ იმედით, რომ გერმანიის, როგორც ტიპობა, დედ

რომელსაც პირველად ესმის, რომ თვითმდე I და II პოეტები იყენ-დენ ?... მიუთით ამ ინტელიგენცია თვითურაზის „მაჰამა“ და თქვენ ნახეი იმის ჰანა-წყვეტის... თვით-მსჯელობის უქონლობა აქ არა-მყის შეუშია და იი ჩინათვის: ვერც ერთი ესა, რომ თეთრი-მსჯელო ინტელიგენცია ვერც კი გაიგებს „ჰე-გელის ესტეტიკას, ლესინგისა და ტენის ფილოსოფიას ხელთაყენებისას“ და ხელის გულსავეთ ხომ სრულდებოდა ვერც დაგვიშლიან... მეორედ — ვეროპია-ვლის ხელთაყენების ფილოსოფიას რომ დაზიანებენ მართლდამა ინტელიგენცია, საჭიროა იცოდეს ავითევე თავისი საუთარი ლიტერატურაც. საქმე იმაშია, რომ ქართულმა სწავლულმა, განათლებულმა მარტო ერთი იცის (ისიც უხერხოდ) და მეორისა სრულდებოდა არა გავებნა-რა, ხოლო თეთრი-მსჯელობის სამოქმედოდ საჭიროა მარმონიულად ვახანოლი და განვითარებული გონება, საჭიროა ერთი-ერთი შეთესება უხეობების და ჩვენის ლიტერატურისა. ამისათვის თეთრი-მსჯელობა მხოლოდ მაშინ უნდა ეუყვიროდ ჩვენს ინტელიგენციას, როცა მას შეთესებული ექნება ჩვენ-გან დასახლებული განათლება და

და დღე სამქედ უფრო და უფრო უჭირდებოდა იქნება ავსტრიის ივან-მა ისე იმუშავოს, რომ რასაც ბოლო-გარბამი დათმობით ავსტრია და-ჰქარტავს, ის ერთი-ორად გინად-დოს გერმანიისი. ერთი საფრანგეთის გაზეთი „Main“-ი ამ სვან-ზინდ რას ამბობს თავისის კარტეს-ზინდელურის შირით ვენიდან:

„დარწმუნებული იყავით, რომ ავსტრიისა ვერც კიდევ ახსოვს 1866 წელი. არც გერმანიისა, არც მისმარტი აქ არ უფროა და დღევანდლად ავსტრიის იმედი არ გაღწეულია სადღეს“ * საბავარიის გა-დახლას, კარგა ხანია ისტეტიკა ვახე-ლოდა სისხარს, რომ ავსტრიის აღმოსავლეთის პოლიტიკის რაღაც ლანდელი უფუნდელა, მაგრამ მისმა სიტყვამ რუსის-ტაში ყველას თვალში აუხლდა: დღეს ვეფო კარგად ჰქნედავს რას მასაშუაფს ავსტრიისათვის გერმანიისთან დახვანდა. ერთი ეს ვიკითხოთ: იმის მაგერი, რომ თავი გაიხანს აღმოსავლეთის განსაჯე-ლიანს სამქედში, ის არა სფობია ავსტრია-მეორე ახლო, თავის გარეშეში მიმობნე-და და თვლით მოატრიალოდ? განა შე-საღებელი არ არის, ოღესვე ავსტრია მიმშობის რუსეთსა და საფრანგეთსა და გაიხანდოს შუა ვეროპიის სანდელყოფა-გეშიარ? დამეწერეთ, აქ შეუძლებელი არა არის-რა. ამასვე დღეს ვეფოდავს და-პარაკობენ და მაღინს ბეგოსცა. ერთის სიტყვით, ყველას რაღაც წინად-გამაზა იყენება, რომ დღეს იქნება, თუ სწავლ-ლით ცვლილება უნდა მოჰქდეს და გე-რედ წიღებელი საწარმო ვეროპიისა სხვა ხანზედ უნდა დადგეს. რა თქმა უნდა, ვერც ყველაფერს სადაღებლობა შეუ-ძლია არ არის შესული, მაგრამ მაშინ და მაშინ ამ ამბების მავალენის ნიშნობა — წინა-მორბედნი ახანსხანია. ვახეისებოთ,

* საღვთავლად დაამარტვა პრუსიამ ავსტრია 1866 წელს.

რომ კალენი წინააღმდეგი არ არის რუსეთის დასავლეთისა და რუსეთის ელის ეფანაშ ოჯ. ლიხტინის, ამ არის დიდა ანგარიშობის, სწორი მისება-მისება აქვს სწავლულმა იმპერატორსა და ხან განათებას. რამდენად მართლად და სწორის შორ-მხედველობა ამის მომჭერის კარ-რესპონდენტისა, ამის თქმა ეხლად მეტად ძნელია, იმიტომ-რომ ავსტრია, როგორც სხვიდელყოფითა ვერად ყველა-წარხერებული, სულ ტოვავში უნდა იყოს, ვიდრე ერთი რომელიმე მხარე უქვეყნად ძლიერ-დავს და დღესაც იმს ავსტრიის. მაშინ, რასაკვირველია, ძლიერს და დაინერს მოუდებდა და, ამის მო-ხედვით მოჰქმარებდა ხან თავის პო-ლიტიკისა, ან ადამიანსავე თისაყენ გაიწვედნს ხელს, ან დასავლეთის-საყენ, რადგანაც იქნება და აქცე-რებდა გველის მისაღებანი სავანი-აქვს და სანატრელი ინტერესი. ესე-თი ყოველ ავსტრიის კარგვც არის და ვიცვ და როგორც გამოიყენებს ავსტრია, — ამას დრო გამოაჩენს.

ახალი ამბავი

* ჩვენ შევიტყვით, რომ დაიბე-ბა ხოლონაშენ, რომელიც კაცებისა საქემიო ვამგვობამ დაბეცე რუსე-ლად, ქართულსა და სომხურს ვარ-ლად, თათრულად და იბეიქებდა მამა-ლიანთა შორის ვახეცეცელდებოდა.

ნი. მართალია, ჩვენს ლიტერატურას ეტყება „სხვა უტხოა ენის ლიტერატურისა და ვახეობისა“ ვაგულნა, ზედამოქმედ-დება, მაგრამ თავისებურიც სასოვოდ მოგვაგება. მეტადე რე-და წერის-სე რომ ასე არ იყოს, მაშინ ჩვენი ლიტერატურა სულ წყალ-წახალბეი იქნებოდა, საყუარის კრონელის მიმარ-თულბას მოკლებული, მაგრამ ჩვენ-და სასუფოვოდ ქართული ლიტერატურა არავისი ყურ-მოკრილი ყმა უფათი-მოქმედო მონა არ არის. ცოტად თუ ბევრად ჩვენი ლიტერატურა-ც თავისის საყუარის ძალით მომ-ჩაობს და სწარმოებს; მართალია, ეს ძალა ვერც ვერობით სუსტია, მაგრამ ჩალ უნდა იყოს, მიხე-სხეუარა მად-დას. რასაკვირველია, ჩვენი ახალი ლიტერატურა ვერ ნორჩია, ახლად ეფ-დაღებულა და ამასთანავე, დრო-თა და ეფათი ვითარებისა გამო, უც-ხოელის ლიტერატურის ვაგულენის ქვე-მიყვება. მაგრამ დიდა უსახარბოლო-ბა იქნება ესტეტიკა, რომ ეს ლიტერატურა სცოვლობს მარტო „სხვა უტხოა ენის წიგნებსა და ვახეობის“ არაინ ამოკითხულ-

თუ დღით-დღე, არამედ სათაობით; პურის ფასი უყურად ორის შაჰრად...
 გან სან შაჰრადმდე ავიდა ოპოზიციის
 შემსწრით იყო დღეობა და ავანტიურა,
 ფურის ბუნე ოთხ აბანს იძლეოდნენ
 და ვერა შოულობდნენ. ისე ფურის ვერ
 გადის დამდებით, რომ არ ვაგაგონო
 წყობილი და ჩივილი სიძვირის გამო.
 ამას ისტ. დუმეტვი, რომ ფურის
 მოუსულელობის გამო სულ მოწყვე
 ტილი ვიყუთი დიდრონ ქალაქებისა
 გან. ამისთანა ტულს ამინდში დიდს
 შეღავათს აძლევს კაცს „ქურანა-გა
 ზეთობა“. თუ უბან-დაბაში სასარგებ
 ლო განსარგობებს მრავალფეროვან კაცს,
 მაშინ სწორად ტულსის დეპოზიტი
 რაბა ბევრად უყუთის იქნება იმის
 მდგომარეობაზედ.

აი ასეთი უფროსი ვიყავით წესთა-
 ფარდებით ერთის კვირის განმავლო
 ბაში. ჩვენი დაბა, ყვირილად წოდებ
 ბული, მაშინ უყურად დაჰრედა და
 დაბნედა. შოლოდ ორი დღეა, რაც
 განიხნა გზა და სოფლებიდან ჩამო
 ვიდნენ თითო-ორიოლა გაპირებულნი,
 რომლებიც ვეცამებს, რა დიდი ხანა
 მიიქცა თორღის მცხოვრებლებისათვის
 ზოგან კლდები ჩამოვარდნულად და
 სახლები დაუღწეოა, ზოგან კაცები
 დამარცხდა, ზოგან პირუტყვი საქო
 რილი დაზარალდა შიმშილით და სხვა
 ამ გვარა.

შავი-ქვის მუშაობა სულ შესწყდა
 და გვიკიდებ კარგა ხანს ვერ დაიწ
 ყება რიგინად, რადგანაც უშთაქმის
 გზა, კითარაობი მიმავალი, ძროღე
 დაზიანებულია; ასე რომ ქვეითებიც
 ცალკურის ცხენებით ძროღის დამოღ
 ან. ეს ამბავი დივირ ვეწიროებს ჩი
 ვადრებს, რომლებიც ძვირად ნასილ
 საყვირით არჩენენ ტუტულიდ გაჩერ
 ბულს ცხენებს და დღემ მანეთანდ
 ხარჯი აქვთ თითო ცხენზედ.

„ქურდი რას ვეძებს და ბნელ ღამესა“
 სწორედ აგრე მოუვლიდა აქურდი ჩა
 რჩებს: დაინახეს თუ არა, რომ საწყ
 ყლის ჩაღვადლების სული და ხორცი
 მათ ხელშია, გარასავით დატოვალ
 დნენ, იმათ თევზით და ვი ვა
 ლახით ნაშინი ფულები მალე ჩაიგდ
 ხელში და პირიქით ვაღიანე ჩაპ
 რის. სხვა ვაჭრებზე რაღა ითქმის, რო
 ცა თითონ ყვირობაში ბედობა იქნენ
 ვერ ვაიღის ქუქებში...

სამშრბაქანი. ორი წელიწადი
 შესრულდა მას აქედ რაც სამურზა
 ნოს არა ჰყავდა საკუთარი უფროსი
 და მის თანამდებობას ასრულებდა სა
 მურზაქანის მომრიგებელ-მუშავეა
 ლი. რომელს დაინიშნა სამურზაქან
 ნიოლები მოუთმენელად მოეღიღნენ.
 რადგანაც საროს თანამდებობის აღ
 სრულება არაბოკადარ მწეობა ერთის
 კაცისთვის და განსაკუთრებით ისეთ
 ქვეყანაში, როგორც არის სამურზა
 ყანო, ამიტომ დროებით მშობრთელი
 ვერ აუვიდა ორის თანამდებობის აღ
 სრულებას. ეს იყო მიზეზი, რომ ქურ
 ლობამ და აუბაჯობამ დები მოიღა
 სამურზაქანში უწინდებურად და მის
 გამო ხალხი დიდს გაპირებულს ჩა
 რდა. სწორედ ეს გარემოებები იყო მი
 ზეზე, რომ ახალ უფროსის მოსვლას
 სამურზაქანოლები ასე მოუთმენელად
 მიელოდნენ. წარსულის თვისს დამ
 ლეცს ყვირილზედ მუშაობლ
 ბიც მოეწვედნენ, როგორც იყო ხან
 ვალი წაბრთეს ვაცოუბებულს ირა
 კლის, მაგრამ იმან მანაც თავისი არ
 დაშაშლა, ამიტომ ხანჯლის შვილი,
 დანა და მარცხენა მხარეს შიგ ვი
 ლში დასცა თავისი რაღის სალომეს,
 რომელიც, შვიდა თუ არა სახლში,
 დღეცა ძირს და სული განუტევეს. ეს

რომ დაინახა ქვარმა, საშინლად გამ
 წარა, ხსხლიანი თელები მოიწმინ
 და, ჩამოლიო ვატყილი თოფი და
 ესროლა თავის კოლის მველებს,
 რომელსაც მარცხენა მხარეში მოხვ
 ტეოა და შიგ ტახზედ დარჩა.
 შესამე დღეს ზაქათოლოდნენ მხარის
 ექიმი და გამოამტევილი მოვიდნენ ამ
 უბედურის საქმის შესამაშებლად.
 ექიმმა მიცალღებულს გვიამ იმ ალა
 ვას ვასკრა, სადაც ქროლობა ჰქონ
 და სრულიად კი არ გაუტყრა, რად
 გან მიცალღებულს ორსულად თურ
 მე იყო. ექიმს ეთქვა, თუ დაჭრილებს
 კარავდა არ მოუტყრა, ესენიც მალე
 დაიხორცილანო, თუქვა აქაური ექი
 მაშვიცი იმელოდნენ, რომ მორჩები
 ანო. დემრთმა ინებოს!

ამაზებენ, თუ დამაშავეს სასტკად
 არ დანახავ, სხეები ურავს ჩაიდენო.
 დანაშავე ჩიდდების წლისა იქნება
 და გვირ ისევე უყოლოა. გარდაცვა
 ბულს სალომეს თობი პატარა შვი
 ლი დარჩა. კაცის კეღის გარდა ბე
 რი სხვა ურავს უბედურება დატო
 ვილდებს ხალხზე აქა. აი ამ ერთის კვირაში
 მტრობითი ოთხი სახლი დიწვე კახის
 ახლო სოფელში, მეშაშაში. თათ
 რებისაგან ცა-ცა-ცა-ცა-ცა-ცა-ცა-ცა-ცა
 ღამით თუ დღითი ვიღ იტყვის, —აქეთკენ
 ადამიანი ყოველ საათსა და წუთს რა
 იმე უბედურებას უნდა მივლოდეს.
 ქართული

ბოლბარია. სოფიოდგან დაგუბო
 ხუჭუბუნს სამსაღვარჯიშოს გასკოეს,
 რომ რისა-ბაის დანაშაუბს ბოლბარიაში
 ოსმალების მიერ არაფერი გეთიბი ბო
 ლო არ მოიქცია. რისა-ბაი განსკუთ
 რებით იმითიო იყო დანიშნული, რომ
 ბოლბარიაში მშარბუბი დაეწყუდებინა,
 —მაგრამ სტამბულებმა გამოუხადეს რისა
 ბაის, რამ იც სიქმე უოჯად შეუპუბე
 ლია.

—ღამდღამდღამს წაწერი ოციტს გ
 ლეკუებს, რომ ზოგჯერ იანჯლისს ფუ
 ვატკონებო დაიანსიქნენ, 12,000,000
 მანიათ მისდენ სესხად ბოლბარის მშ
 კულესს.
 —ენიღგან დეკმით ხუჭუბუნს ც
 „Presse“-ს, რომ თუქვე ქვედა დაღ
 სასქუქმთოთ გაჯფთსილეს ბოლბარის
 საყვეტო მთავრობა, დატკმბრუბუ
 მუშაობს და მათუთობა სასტკად ხუ
 ვდაყო, ეს მთავრობა მანც თავისი არ
 იძღვისა. მაგადთურ, ამს წინად რუ
 ჰეს ასედა ვიღვე 14 ქუტრაფიციერი და
 ვრს-სტკო დაუწყებოთა.
 —კარგალობს მიუღლეს უთქვამს
 ცას. „НОВОСТИ“-ს ერთის კორესპონ
 დენტისათვის, რომ ტუქუთა ის სიქი
 და ტ-სკუბის მიერ გაცხადებულა, ვ
 თამა სარეგენტო მთავრობა ბოლბარიაში
 მქანდა სასტკად ქვეკაღეს დატკმბ
 რუდათი, ურსის-ცემთა ქვლაქეს და
 შამშილით სულს ართმუღესო.

—სარეგენტო მთავრობას ბოლბ
 რიათის 1 მარტსათვის მოუწყუბო ბოლ
 გარის მაღიღის ვარი. ამს გარდა ამ
 კი მთავრობას ბრძანესა გუგუბი, რომ გ
 ბოლბარიაში მჭიდროს 20—40 ჯაგ
 ჯეკში უნდა იქნენ გუგუბანდინი. ის
 გარემოება, რომ მთავრობას ბოლბარია
 სსს მაღიღის მიუწყებია, იმათ ხისსე
 ბოა, —ამბობენ საფრანგეთის გასკუბი,
 რომ შიქლეს ბოლბარიაში ვიღვე სტ

ვლეს არეულობა და ეს აიუქუნეს ბოლ
 ვარის მშარბუბებს; კარგად იფან, რომ
 ბოლბარიაში მათუთობას და მათუთ
 მოღერი წამქუგულად ჰქუთაო.

—ოსმალების მიერ ბოლბარიაში გ
 ზაჩინილს ესკისტს შეუტუბანებათა თავის
 მთავრობისათვის ვუკულეუ იქედ და
 კარგად იმისი, რომ ოსმალებში ახსალს
 მათუბარის შეკვდა შეიძლება ქვედა
 დასის წყურთა მარე. საზოგადოდ, ცნ
 ფოვას მტრ-ბუნ მძალან ბოლბარიაში და
 დიდს ძუქუბით უტქმანდნენ ქვედა ცნსკო
 ვის დასის წყურთა და მოხსნესაო.

საზარმაშთი. ცას. „Evénement“-ი
 ამბობს, რომ საფრანგეთის ბოლბარიაში
 28 თებრვლეს უქურნში ერთი ვაფა და
 ტესქდა, რომელსაც ადამიანდ; ქვლაქე
 მაროს ტუბა, საა. საფრანგეთის ზარ
 მასუბის; გუბა ვუგარს უღუ-ტქმდე
 ბისა, არსების და წყუბის და აგრე
 ვე ამისი სიაც, თუ სულ რანქენ სო
 უღლი მდებარეობს საფრანგეთის აღმ
 სკუბის სამსაღვარჯიშო. ეს დატკმბრ
 ბუდა ვაფი ტქმანქდა და, რაკორტ ქ
 ვაბა, ვაქუში უნდა იფას ტქმანის
 მთავრობასაო.

ანსტრი-მენბრია. გვიამ სმა გუ
 ცლუბუბა, რომ იტალიის ტესტის მე
 ტეკუბუნის ვესტრისი ტრ-ტკრის მე
 ქვლას ოსოლუბასა და ჰქვარა უნდა და
 წეროსა.

ბელგია. ბუგადა დიდს მსაღვარჯიშ
 შიარდაუბაშია. ბუგადას სამსაღვარჯიშ
 მ-ტრის უთქვამს ამს წინად, რომ ბუ
 ციას საჭეო ვარი ჰქუბა, რომ ბრძოლის
 გულმუხვდ ვაფეასოს და თავის ცსქ
 ბიც გაბანდოსა. სულ 65,000 ტქმ
 გუგუბს შეუღლან ბუგადას ბრძოლის გუ
 ზვლი. ტქმსენე ურათურთ ბუგადას
 სულ ამ უქდა 130,000 ვრსის-ტქმ
 ჰქუბ შეარბუბული და მომსაღვარჯიშოა.

გენარიათი
 სსსად მჭედრ-მეტქველი გამოტკცა.
 რომში ერთი მდგდელი გამოჩინდა, გ
 რად გამბუტბა, რომელიც დიდი მჭედრ-მ
 ტქველია და ბუგარს მჭედრ-მჭედრს იწ
 ბუბს თურმე თავის ქვლაქეს დარს. ეს
 მჭედრ-მჭედრ გეშედა, ახლო ნათესავ
 მზებუბას საფრანგეთის გამოჩინდა მჭედ
 რ-მჭედრს გამბუტბს და ძლიანაც ჰქ
 სნითა და სნითა, მამა გამბუტბს მალე
 და სწორე სმა ბქმ. იმინი, ვიოც მამა გ
 ზეტას ქვლაქეს მოუბნიათ, ამბობენ თ
 რე, რომ ასე გეშედა, საფრანგეთის გან
 გეშეული მჭედრ-მჭედრული გამბუტბა წამ
 დგარა საფაფადგან და ვიცინეს თავის მე
 ლობად და ახანავდა უფროსისათვისო.
 როგორც ვეღვლითა შეღავადებ და მის ქ
 ვაას ურს ვუგდებო, ასე გვარია ცნსკ
 ვიუღი გამბუტბა დაბარეობს ბუგარის
 სასადაუბო.

წინასწარ-მეტქველობა 1887 წლ
 სთავის. აი 1887 წლისათვის რას წი
 ნასწარ-მეტქველობის კანდის ვარსკვლავ
 მრეწველი და პროფესორი ს. ვიგარისი: ა
 1887 წელს 19 სექტემბრის ისეთი დი
 ქორი და ჰარაზობუ უნდა ასტუდეს მი
 ვრობაში, რომლის გზავსცეს ვარა უ
 ლად მადლის XIX სუდუნის ვარსკვლ
 ანი, ეს ქორი ვეღვლიდა ბიგორად 20 სექ
 ტემბრის შუა-ღამეს დაიწყეს ქორი და
 მინე იგონისო. მიწის-ღამეს ეს ქორი ოქ
 ტემბრის ნახევრამდე გასტანსა. პროფეს
 იორ ვიგარისი პირველად არა წინასწარ-მ
 ტქველობს. მან იწინასწარ-მეტქველი ორი
 ქორი 1883-სა და 1884 წელს და ახდა ო
 ლცის წინასწარ-მეტქველობა, მიწის-ღამ
 და ქორის გარდა ვერაში მის დაწვე
 ზაც უნდა მზებდეს ამ 1887 წელს. ეს მის
 დაწველა სრული შის დაწველა იქნება

მზე დაწველეს 7 ვაგისტოს სინავედ ბ
 ტის ზღვიდგან დაწვეა, მოიკცა მთელს
 კრონოვს რუსეთს და შუა-ბანის დიდის ოკ
 ნეს ნაბრძანდე. სრული შის დაწველ
 მათოეს ახლო და შუა-გულს ახალი იქნება.
 მეტროპოლი მზე 7 ვაგისტოს დაწველ
 ბ დილა ახლანდა და არა სრულიდ. ვი
 ურისი ვარსკვლავი და დაწველი მო
 ბორში შეღლისს დაწველეს მზე 7
 ვაგისტოს სრულიდ. რუსეთს ვარსკვლავ
 მრეწველებს დიდს წამდასისა არიან ამ
 შის დაწველეს გამო და საშუალო-გარ
 თიდანაც ბერს მოვლიან ამ შის დაწ
 ვებად დასწავლანა.

მოამდებელი თავგებო. თავგებოა შო
 რის ერთ ვაგის რიშის თავი აღმოუჩნა;
 ამ ვაგის თავგებო მქ მღერანს ვიქ, რო
 გორც მჭედრ-მჭედრ ვინცდენი. ერთ შუ
 მარსისი ბატონის დაქვარა ამ ვაგის თავ
 გ დიუტრედადროში. აი რას ამბობს ეს შ
 შის მჭედრნი ამ თავგებო:
 „წარსულს წლის დეკემბრის დასწყისში
 უფროდ რაღაც ხიროს ხანამ გამოვლავ
 შუა-ღამისს და ძილი დაგვიტოვანო. ხმა ო
 თის კახანითიდან გამოდისო, ისე მოგ
 წიდა, ხმა გამოვინდებ არ შეწყებულა
 და ჩვენი განსაკუთრებით ყურადღება არ
 მიგვქმეო, რადგან გვეგონა, რომ შეი
 ლდა ტქმეში მღერის ვინმე ვარსკვლავი.
 მაგრამ ვეშედა ვაგისტოს, რადგან მქ
 ვალბას მჭედრ დღესაც მოგვეგნა და თ
 მქ ბუგარს ვეშედა, ვინცდენი შუა-გ
 ვინა მღერისო, მაგრამ ვერს ვაგ-დიო-რ.

ვიციოვებ ვიგე-მეო. ბუგადა გვითხრა, რომ
 მჭედრ-მჭედრ იქნება ოცნების ქვეშა
 ამბობდნენ, რომ დაბარი იქნება და თქ
 სანში დაბარეგებობა სასაზოგადოებო სო
 მა,—ბუბა, ბოგადა რა და სოგადა რა, მაგრამ
 ვეღვს ნათქვამი ბუნებს ვარსკვლავებს
 მუხანაზმეგებოდა და ამიტომ ვერ დაგ
 ვრო. რომ ვერაფერი გვიტოვო მისში,
 გარდავგეშეო, რომ იტალიის ვიგარისი აგ
 ვებად და გვეანდა, თუ რა იყო.

ჩვენი გარდამწყვეტობა გარდაწმ
 ლესადგან, რადგან ვიღაც იყო საჭე
 რი ოცნების დარა, მჭედრ დღეს ამ უნი
 მამა დიემალა მომჯობადა ხანდა ქვ
 სით ამბობნო, მესაქმნია და ვანბო, რომ
 თ აგე იყო. თავი დაგვიტოვო და გალი
 ში ვეშედავგეო, ეს ცასინი მოვილი დ
 ჰქვითეს და არ ვერისის არაფრის ხმა
 მასე განსაკუთრებით უფრო სასაზოგა
 მოსის მჭედრს მოხსენა დამე. გვლია ჩ
 თანამ მჭედრს მასიადგულა, გულ-და
 ბიი ვეღვი და თავი-ურს ვაგევე, თავ
 სანსაღვარჯიშო უფროსის სისუფლად
 შიის იანას და ისე მიწინად იანას თავის
 გვლიას, რომ დამაინას გაბივსო.“

ამბობენ, რომ ჩინეთში ამ ვაგის თავ
 გიგანა; ჩინელებს ამისთანა თავგებს იჭ
 და მჭედრ-მჭედრ ვინცდენი ვაგის
 ინახებო.

დეგემა

12 პარტი

სო.მ.ი. ცნკოვას მომხრეებს გ
 მოუხვანდა რისა-ბაის, რომ შეკ
 მდებარე განკვეთის მიღანბანდეს
 მონაკების გამო, რადგან თვით ცნ
 კოვა ბქ არ ხანისო, ბუგარი მანი
 მომხრე დატკმბრებულია და რანგ
 მქედობას თავისუფლად არ აზანს, რომ
 მჭედრ-მჭედრებს ხანსხსი ცეკუთ მთ
 რომის ცაჩეუბის და უარ-გვეყოთ,
 ნანსტ გვარბდებუნთა.

ბელონი. შრბისა ხეობის წყად მა
 ლდაც შეუგდა საეკვეთისა განბ
 ნაკეტის განსხვავება. კამბოიანის
 დროს განსტკმბრებს სოქვს; იქმდე
 მქმ, რომ დღესამდელ მქმ წინადგმ
 წყალობით შეგებოთ, მჭედრის მჭედ
 მანაკანობა დაგმტკმბრო სხეუ
 მფონის და ეკვლესიას მოახსენა; ხ
 თუ ეს იქმდე არ შეეცანრულა, —გ
 ნანგნდო თავგდმა ბანსტკმბრ, —მ
 ვიუღად წუთს შეადგინა დავს დაწ

სეპელა და შემოღებულა ისევე თა-
გამად ზეცავალით კანონ-მდებრებლის
გზითა. საჭიროა, რომ ყოველივე
მახეხა წინააღმდეგობას გამოაგონ-
დით სეპელად შუა-გულს დასწრდომე-
ლინ კვერდებს და შუა-შარდებს ქველს,
გინც გა იმპერატორს წინააღმდეგა. უმე-
თუ იმპერატორის და ზმის შიორს
თანხმობა იქნება, გინდგინდეს და
შუა-გულს დასწრ წინააღმდეგობას
ადარებითა მნაშენებლებს ზარე კე-
მებათა.

12 მარტი

პეტიტორები. „Новости“ ა. ი. ა. მ.
ბობა, რომ ამ ხელთ ხანა მთავად
აგრძელებული იქნება უბნობად სიარუ-
ლი შეშვებისა. განსწავსა ზეთი მკე-
ცეს ნება ზოლიდან ყოველივე მოა-
ყობალობა ამ გვარად სიარულისათვის
მოაქმნოს, რომ ტანტავალი და უბნ-
ობად ცხოვრება მოაშუქებინოს. გინც
ამ ტანტავალი შეინაშნული იქნება, იგი
წარმოაგონებს დასაბამებულად ადგილს.
ესეთა დინამიკება საჭიროა ცნო-
ბილიად ცხენის ქურდობის მოახსნე-
ლად და გულსათვის თათბირების და
მალ მომძრეობის განაშუქებლად.

გამოსვლიანი ცნობანი

Table with 2 columns: Item description and quantity. Includes items like '1 მარტილი აპრილი', 'თეთრი შერი რუკული 1 გრ.', 'წითელი შერი 1-ის ხარისხის', etc.

სახელმწიფო გენცხნებენი

ტფილისის საგუბერნო გამგეობა
ბამ (Тифлиское Губернское Прав-
ление) თავის გარდაწვეტილების თან-
მად დანიშნა თავის სამმართველოში

საჯარო დასყიდვისთვის უძრავი ქო-
ნება, რომელიც ეკუთვნის ტფილისის
მთავარსა და რომელიც იმყოფება მე-7
აღმოსავლეთის ნაწილში, ქ. ტფილისში,
„პოკროვის“ ყაზარმებთან. ეს ქო-
ნება არის ერთ-სართულიანი სახლი
სარდაფებით, მოშენებული და გზო-
თი, სულ მიწა სიგრეთი 115 ოთხ-
კუთხა სეკენია. ეს მამული დაფუ-
ნებული ახ თარმეტ თუმან ნახევარად
(1,125 მან.) ამ ფულით უნდა გა-
დახდილი იქნას სახელმწიფო გე-
ბული, რომელიც დაეღრა გარდაცვა-
ლებული ას თარმეტ თუმან ნახევარად
სამ 1887 წელს 8 მაისს, დაღეს 11
საითხედ, ხოლო განმეორებითი ეკე-
რობა (переторжка) იქნება სამს-
დღეს შემდეგ. ესეცა შურის ამ მამუ-
ლის ყოველ, უნდა მოვიდნენ დანიშ-
ნული საგუბერნო გამგეობის სამმარ-
ველოში, საცა შევქმნებთ განიხილონ

დაწერილებით დაწერილობა იმ მამუ-
ლისა და აგრეთვე ყოველივე ქალა-
ქში ამ დასყიდვის შესახებ. (3—2)
ტფილისის საგუბერნო გამგეობამ
(Тифлиское Губернское Правле-
ние) თავის გარდაწვეტილების თან-
მად დანიშნა საჯაროდ დასყიდვისათ-
ვის თავის სამმართველოში უძრავი
ქონება, რომელიც ეკუთვნის გარდა-
ცვლებული შორეულს სეგომან შუბ-
დას და რომელიც იმყოფება ტფი-
ლისის მე-10 ნაწილში, აფთიაქის ქუ-
ჩაზე. ეს მამული არის ერთ-სართუ-
ლიანი სახლი ფლიველით და სარია-
თი; ამ სახლს თავის ერთი ეკუთვ-
ნის მიწა სიგრეთი 230 ოთხ-კუთხის
საქენი. ეს მამული დაფუძნებულია ხე-
თასს შედლ თუმად (5,070 მან.); ეს
მამული იყიდება სახელმწიფო ვლის
გადასახდლად, რომელიც დასდებია
გარდაცვლებული ტფილისის მოქა-
ლუქის ობზე ვასნარვს. დრო ამ
მამულის დასყიდვისათვის დანიშნული
აქამ 1887 წელს 4 მაისს, დაღეს 11

საითხედ, ხოლო განმეორებითი ეკე-
რობა (переторжка) იქნება სამს-
დღეს შემდეგ. ესეცა შურის ამ მამუ-
ლის ყოველ, უნდა მოვიდნენ დანიშ-
ნული საგუბერნო გამგეობის სამმარ-
ველოში, საცა შევქმნებთ განიხილონ
დასყიდვისათვის თავის სამმარ-
ველოში უძრავი ქონება, რომელიც
ეკუთვნის გარდაცვლებული შორეულს
სეგომან შუბდას და რომელიც იმყოფება
ტფილისის მე-10 ნაწილში, აფთიაქის ქუ-
ჩაზე. ეს მამული არის ერთ-სართუ-
ლიანი სახლი ფლიველით და სარია-
თი; ამ სახლს თავის ერთი ეკუთვ-
ნის მიწა სიგრეთი 230 ოთხ-კუთხის
საქენი. ეს მამული დაფუძნებულია ხე-
თასს შედლ თუმად (5,070 მან.); ეს
მამული იყიდება სახელმწიფო ვლის
გადასახდლად, რომელიც დასდებია
გარდაცვლებული ტფილისის მოქა-
ლუქის ობზე ვასნარვს. დრო ამ
მამულის დასყიდვისათვის დანიშნული
აქამ 1887 წელს 4 მაისს, დაღეს 11

გერძო განცხადებანი
დაიბეჭდა სხალი საყმეწიფილო
წიგნი
„მოლაღური“
ან. თუმანიშვილისა.
შასი შირთი აბაზი
ისეიდება ტფილისში, ჩარ-
კეიანისა და გრიქოვის მდ-
სიებში, ქუთაისში ჭილაშეების
მდინარისა და სხვა ქალაქებში კი
კერძო ეკავებთან. (10—2)

ბ ა ლ ა ნ ს ი

შუთაისის თავად-ახანაშუთი საადგილ-მამულო ბანისი 1 იანვარს 1887 წლისა

საკალმნდარო ცნობანი

ქრისტეს აქედ ჩეჰე (1887) წელიწადი.
ქვეყნის შექმნიდა 7395
ქველი ინი დიქტიონი მე-14,
ამისი ქორიკონი 479
წელი. დაიწყო 1409 წ. და დადგა 1940 წ.
ამისი ინი დიქტიონი მე-4,
ამისი ქორიკონი 43 წე-
ლიწადი. დაიწყო 1844 წ. და დადგა
2876 წ.

მარტი 31 დღით არის

13 დღე მარტისა. ნიკოლოზ პატ-
რიარხისა, კათოლ. ეპისკოპოსის, წინსტო-
ნისი და ზეცავლის. მუსულ. 1-ლი რი-
ვი თოვის რედაქსია, 1304 წ. ჰიდროსა,
დადავება მე-5 იმამს მამედ ჰეიბლისა,
ჭეშარიტი შუა-დღე 12—6. ტფილისში შუ-
ბოღის 5—53, ჩადის 6—18.

14 დღე მარტისა. ღირსისა ზენვი-
ქტესი, კათოლ. მატროლდისი, ზაქარია და
მეტროსი, სომეხ. 40 ყრმა სებასტი-
ანო. დამტკიცებულ იქნა მთავრობის
მიერ წესდება კაცისის არხელოვანის
მოკერეთა საზოგადოებისა, 1873 წ.
ჭეშარიტი შუა-დღე 12—6. ტფილისში შუ-
ბოღის 5—53, ჩადის 6—20. შოვარე 3
დღისა.

15 დღე გვიარს. წმ. მოწ. ალაპისა და
მესია მიწეშუა. მე-5 გვიარს დიდ-მარტისა,
კათოლ. ღირსისა და დეკრეტისი, სომეხ.
მე-28 დღე დიდ-მარტისა. მუსულ. მე-3
რივი თოვის რედაქსია, 1304 წ. ჰიდროსა,
გარდაცვლილი იმამს ალი-თალიპისი (მოიშვას).

16 დღე ორშაბათი. წმ. მოწ. სპი-
ნისი, კათოლ. ივლიანისა და გელარიანისი,
ჭეშარიტი შუა-დღე 12—5. ტფილისში შუ-
ბოღის 5—50, ჩადის 6—22. შოვარე 5
დღისა.

17 დღე სამშაბათი. ღირსისა დელქსი
დვოს კაცისა. კათოლ. გერტრუდისი და
პატრიარხისი, ჭეშარიტი შუა-დღე 12—5.
ტფილისში შუ-ბოღის 5—48, ჩადის
6—23.

18 დღე ოთხშაბათი. წმ. გიორგი
იერუსალიმელისა, კათოლ. ედვარდისა და
იესუსისი, მუსულ. მე-6 რივი თოვის რე-
დაქსია, 1304 წ. ჰიდროსა, დადავება იმამს
მურისა (მოიშვ). ჭეშარიტი შუა-დღე 12—4.
ტფილისში შუ-ბოღის 5—47, ჩადის
6—24.

19 დღე ხუთშაბათი. მოწ. ქრისტი-
ანისი და დარისი, კათოლ. წმ. იოსებისა,
სომეხ. მე-32 დღე დიდ-მარტისა. მუსულ.
რაჰიანის დღე. ჭეშარიტი შუა-დღე 12—4.
ტფილისში შუ-ბოღის 5—45, ჩადის 6—52.
შოვარე 8 დღისა.

Table with 4 columns: Description, მან., კაბ., მან., კაბ. It contains financial data for various categories like 'ქასისა: ნაღდი ფული', 'გირაოს ფურცლები', 'სახელმწიფო ბანკის თბილისის განყოფილებაში', etc.

ბანკის გამგეობის თავს-მჯდომე მთვ. დ. ე. დლიანი გამგეობის წევრები: თავ. ნ. დ. ქრისტოვი, ი. პ. ჯაიანი, ბუხალტრის თანამდ. ადმსრ. ო. სენაიძე